

BASIN DUYURUSU

A. GENEL DEĞERLENDİRME

Son dönemdeki gelişmeler çerçevesinde oluşan siyasi belirsizlik algılamalarının, geçmişte olduğu gibi ekonomik beklentileri, dolayısı ile kur ve piyasa faizlerini olumsuz etkilediği bir kere daha görülmüştür. Siyasi belirsizlik algılaması konusundaki değerlendirmelerin aşağıdaki çerçevede ele alınmasında fayda bulunmaktadır.

1. Geçtiğimiz sonbahar aylarından siyasi belirsizlik algılamasının ortaya çıktığı döneme kadar olan süreçte, uygulanan programın başarılı sonuçları belirgin olarak hissedilmeye başlanmıştır. Aynı zamanda, uygulanmakta olan programın doğru ve Türkiye ekonomisine uzun süredir özlenen istikrarı getirici bir program olduğu genel kabul görmeye başlamıştır.

2. Ancak, son zamanlardaki siyasi gelişmeler sonucunda, mevcut programın önümüzdeki dönemde de sürdürülüp sürdürülemeyeceği ve uygulanan ekonomik programla elde edilen kazanımların kaybedilebileceği yönünde kaygılar oluşmaya başladığı gözlemlenmektedir. Uygulanan program olası ekonomi dışı şoklar dikkate alınarak düzenlenmiştir. Son dönemlerde gerçekleştirilen yapısal reformlar da ekonominin belirsizliklere ve dışsal şoklara karşı kırılganlığını azaltmıştır.

3. Söz konusu yapısal reformlar sayesinde, ekonomik istikrarın devamı ile çelişen, seçimlere odaklı ekonomik uygulamaların en aza indirilmesi yönünde temel kurumsal düzenlemeler yapılmıştır. Uygulanan dalgalı kur rejimi de ekonomik istikrarı bozacak nitelikte, ekonomik temellerden uzak ve kısa vadeli politik çıkarılara odaklı uygulamaların piyasalarca anında farkedilmesini sağlayacak niteliktedir. Bu nedenlerle, ekonomik gerekçeler dışında kısa vadeli çıkarıları gözetilen ekonomik politikaların uygulanması öncelikle rasyonel değildir.

4. Piyasalar, yukarıda sözü edilen yapısal reformlardan en önemlileri arasında Merkez Bankası Yasası'nda yapılan değişikliklerin ve yeni Borçlanma Yasası'nın yer aldığına dikkat etmelidir. Merkez Bankası Yasası'ndaki değişikliklerle birlikte, Banka'nın temel hedefi fiyat istikrarının sağlanması olarak belirlenmiş ve bu hedefi gerçekleştirmek için para politikası araçlarının serbestçe kullanılmasını sağlayacak düzenlemeler yapılmıştır. Bu çerçevede, Merkez Bankası, uzunca bir süredir, para politikasını sadece fiyat istikrarı amacı

doğrultusunda belirlemekte, para politikası uygulamalarını bütün açıklığıyla kamuoyu ile paylaşmaktadır.

5. Türkiye ekonomisine uzun zamandır özlenen istikrarı getirmekte olan ve sürdürülebilir bir büyüme hızına ulaşılmasının altyapısını sağlam bir biçimde oluşturmaya başlayan bu programdan vazgeçilmesi toplumsal çıkarlarla uyumsuzdur. Bu nedenle, mevcut ekonomik program çerçevesinde öngörülen mali disiplinin korunması ve yapısal reformların devamı bir zorunluluktur ve ülkenin gerek kısa vadeli gerekse uzun vadeli çıkarlarıyla uyumludur. Diğer bir ifadeyle, orta vadede de, mevcut programın temel ilkelerine sıkı sıkıya bağlı kalınmasından başka seçenek yoktur.

6. Başarılı sonuçları giderek belirginleşen bu programın uygulanmasındaki kararlılığın önemli bir göstergesi de BDDK'nın yürüttüğü Bankacılık Sektörünün Yeniden Sermayelendirilmesi Programı'nın geldiği aşamadır. Bu operasyon, mali sistemde kalıcı bir iyileşme ve istikrar sürecine girilmesine katkı sağlanması ve fiyat istikrarına yönelik para politikalarının etkinliği açısından önemlidir. Merkez Bankası, finansal istikrarın, fiyat istikrarını destekleyen en temel unsurlardan biri olduğunu da dikkate alarak, Yeniden Sermayelendirme Programı kapsamında bulunan bankalara, sermayelendirme işlemi tamamlanıncaya kadar ihtiyaç duymaları halinde likidite sağlanması amacıyla gerekli düzenlemeleri yapmıştır. Söz konusu gelişme ve düzenlemeler, bankacılık sistemine yönelik belirsizlik algılarını kuşkusuz azaltacak niteliktedir.

7. Aynı zamanda Haziran ayı sonu itibariyle, TBMM ve Hükümet tarafından uygulanmakta olan ekonomik program çerçevesinde atılması gereken yapısal ve operasyonel bütün kararlar alınmış bulunmaktadır. Bu çerçevede, Uluslararası Para Fonu İcra Direktörleri Kurulu'nun 28 Haziran 2002 tarihinde toplanarak Türkiye'ye verilmesi öngörülen kredi dilimini ele alması beklenmektedir.

8. Merkez Bankası, ekonomik ortam dışında oluşabilecek değişikliklerin yukarıda tartışılan nedenlerle başarısı açık biçimde görülen bir programı kesintiye uğratmasını beklememektedir. Bu nokta her kesimce ne kadar çabuk anlaşılırsa, piyasada oluşan olumsuz yöndeki dalgalanmalar da o kadar hızlı biçimde ortadan kalkacaktır. Programın önceden planlandığı biçimde uygulanması halinde ve programın tasarlanması sırasında öngörülmeyen çok önemli şoklar oluşmadıkça, yıl sonu enflasyon hedefi olan yüzde 35 oranına ulaşılmaması için bir neden olmadığı düşünülmektedir. Mayıs ayının ikinci yarısında ortaya çıkan politik belirsizliklerin azalmasıyla birlikte önümüzdeki dönemde piyasa bekleyişlerinin

olumlu trendini sürdürmesi beklenmektedir. Bu çerçevede, Merkez Bankası'nın ileriye bakışı olumlu olmaya devam etmektedir.

B. TEMMUZ AYI DÖVİZ ALIM İHALE PROGRAMI

9. Merkez Bankası, ters para ikamesi ve 2002 yılı programında öngörülenden daha olumlu gelişen ödemeler dengesini dikkate alarak, döviz arz fazlasının döviz kurlarında ilave bir oynaklık yaratmayacak şekilde Merkez Bankası rezervlerinde birikmesini sağlamak amacıyla, Nisan ayından bu yana programlı döviz alım ihaleleri gerçekleştirmektedir. Son dönemdeki siyasi belirsizlik algılamaları nedeniyle, ters para ikamesi sürecinde geçici olduğu düşünülen bir duraklama gözlemlenmekte, ödemeler dengesinde ise olumlu gelişmelerin devam etmesi öngörülmektedir. Bu çerçevede, önümüzdeki haftalarda programlı döviz alım ihalelerine devam edilebileceği düşünülmekle birlikte, döviz piyasası işlem hacminde son dönemde zaman zaman gözlemlenen daralma ve buna bağlı olarak döviz fiyatlarının sağlıklı oluşması dikkate alınarak, Temmuz ayı başından itibaren programlı döviz alım ihalelerine geçici bir süre için ara verilmiştir. Programlı döviz alım ihalelerine tekrar başlanması durumunda önceden kamuoyuna duyurulacaktır.

C. TEMMUZ AYI TÜRK LİRASI DEPO ALIM İHALE PROGRAMI

10. Merkez Bankası'nın Türk lirası fazlalığını sterilize etme işlemlerindeki etkinliğinin artırılması amacıyla, Nisan 2002'de Bankalararası Para Piyasası'ndaki mevcut işlem çeşitlerine ek olarak başlatılan 4 hafta standart vadeli Türk lirası depo alım ihaleleri Temmuz ayında da sürdürülecektir. Bu çerçevede, Temmuz ayında Türk lirası depo alım ihaleleri her hafta Çarşamba ve Cuma günleri düzenlenecek ve her ihalede alınacak toplam tutar en fazla 200 trilyon Türk lirası olacaktır.

11. Ekonomik program çerçevesinde mevcut kazanımlarımızın korunması, fiyat istikrarı hedefinden sapılmaması ve finansal sistemin sağlıklı işleyişinin desteklenmesi amacıyla para politikası araçları etkin olarak kullanılmaya devam edilecektir. Piyasalardaki Türk lirası likidite yönetimi, mevcut para piyasası enstrümanları kullanılarak sürdürülecektir. Ancak bu enstrümanların etkin kullanımlarında bir güçlüğün ortaya çıkması halinde, Niyet Mektubu'nda da açıklandığı üzere, programlı döviz satışları yolu ile likiditenin sterilize edilmesi yoluna da gidilebilecektir.

D. GEÇ LİKİDİTE PENCERESİ UYGULAMASI

12. 2 Ocak 2002 tarih ve 2002-1 Sayılı "2002 Yılında Para ve Kur Politikası ve Muhtemel Gelişmeler" başlıklı Basın Duyurusu'nda da belirtildiği üzere, Merkez Bankası 1 Temmuz 2002 tarihinden itibaren, finansal piyasaların istikrarı bakımından önemli bulunan yeni bir Türk lirası likidite imkanı olarak, Merkez Bankası bünyesindeki Bankalararası Para Piyasası'nda 16:00-16:30 saatleri arasında "borç veren son merci" fonksiyonu çerçevesinde gecelik (O/N) vadede "geç likidite penceresi" uygulamasına başlayacaktır. Bankalar "geç likidite penceresi"nden, Merkez Bankası satış kotasyonundan teminatları karşılığında limitsiz olarak borç alabilecekler veya Merkez Bankası alış kotasyonundan Merkez Bankası'na borç verebileceklerdir.

13. 1 Temmuz 2002 tarihinden itibaren, saat 16:00-16:30 saatleri arasında "geç likidite penceresi"nden Merkez Bankası'nın borç verme kotasyonu yüzde 65 olarak belirlenmiş olup, yüzde 5 olan Merkez Bankası borçlanma kotasyonunda bir değişiklik yapılmamıştır. 10:00-16:00 saatleri arasında ilan edilen Merkez Bankası gecelik (O/N) borçlanma faiz oranı olan yüzde 48, haftalık borçlanma faiz oranı olan yüzde 49 ve gecelik (O/N) borç verme faiz oranı olan yüzde 55 değiştirilmemiştir.

14. Ayrıca, daha önceki duyurularımızda da belirtildiği üzere, uzun süre piyasaların artı Türk lirası rezervi ile açılması beklenmekle birlikte, önümüzdeki dönemde, piyasa gelişmeleri çerçevesinde Türk lirası likidite ihtiyacının ortaya çıkması halinde, gerekli likidite, gün içi repo ihalelerine başlamak suretiyle sağlanacaktır.

Kamuoyunun bilgisine sunulur.